

2022

RAPORT ANUAL

CUPRINS RAPORT ANUAL

- I. RAPORTUL CONSILIULUI DE ADMINISTRAȚIE LA 31 DECEMBRIE 2022
- II. SITUAȚIILE FINANCIARE ÎNCHEIATE LA DATA DE 31 DECEMBRIE 2022
- III. NOTE EXPLICATIVE
- IV. DECLARAȚIA CONDUCERII ROMAERO S.A.
- V. DECLARAȚIA NEFINANCIARĂ A ADMINISTRATORILOR ROMAERO S.A.

Raportul anual conform:	Anexa 15 din Regulamentul A.S.F. nr. 5/2018 privind emitenții de instrumente financiare și operațiuni de piață
Pentru exercițiul financiar:	2022
Data raportului:	
Denumirea emitentului:	ROMAERO S.A. ("ROMAERO")
Sediul social:	București, str. Ficusului, nr. 44, Sector 1
Număr de telefon/ fax:	+4021 599.41.04
Web/ Email:	www.romaero.com , office@romaero.com
Codul unic de înregistrare la O.R.C.:	1576401
Număr de ordine în Registrul Comerțului:	J40/3940/1991
Cod LEI:	254900BVE55BYPKDDY46
Capital social subscris și vărsat:	17.368.942,50 lei

Piața reglementată pe care se tranzacționează valorile mobiliare emise: Bursa de Valori București - sistemul alternativ ATS (AeRO) simbol „RORX”

Principalele caracteristici ale valorilor mobiliare emise:	6.947.577 acțiuni cu valoarea nominală de 2,50 lei/acțiune, în forma dematerializată, nominative, ordinare, indivizibile, cu drepturi de vot egale, liber tranzacționabile la Bursa de Valori București din data de 15.01.1997.
Reglementări contabile aplicabile:	Ordinul M.F.P. nr. 1802/2014 privind aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate
Moneda de raportare:	Leul românesc (RON) – toate sumele prezentate sunt în RON, dacă nu este indicat altfel

INTRODUCERE

Raportul Consiliului de Administrație al ROMAERO S.A. pentru exercițiul financiar 2022 prezintă evenimentele și tranzacțiile semnificative pentru înțelegerea modificărilor în poziția și performanța companiei, ce au avut loc în perioada ianuarie – decembrie 2022.

1. SITUAȚIA ECONOMICO-FINANCIARĂ

1.1. Performanța financiară

(mii lei)

Nr. crt.	Denumire indicator	Realizat An 2022	Realizat An 2021	(%)
1.	Venituri totale:	128.675	112.175	114,71
1.1	Venituri din exploatare:	113.691	104.550	108,74
1.1.1	- Producția vândută*)	69.215	51.980	133,16
1.1.2	- Venituri af. Legii 232/2016	10.651	7.425	143,45
1.2	Venituri financiare	14.984	7.625	196,51
2.	Cheltuieli totale:	182.521	175.148	104,21
2.1	Cheltuieli de exploatare	154.951	154.021	100,60
2.2	Cheltuieli financiare	27.570	21.127	130,50
3.	Rezultatul brut – pierdere	(53.846)	(62.973)	85,51
4.	Cheltuiala totală la 1.000 lei venituri totale	1.418,47	1.561,38	90,85
5.	Cheltuiala de exploatare la 1.000 lei venituri din exploatare	1.362,91	1.473,18	92,52

*) – cifra nu cuprinde variația stocurilor aferentă perioadei

Creșterea de 4,21% a cheltuielilor totale în anul 2022 față de 2021 este, în principal, efectul creșterii cheltuielilor financiare ca urmare a deprecierii USD.

Dacă analizăm indicatorul „cheltuiala de exploatare la 1.000 lei venituri din exploatare” constatăm că în anul 2022 ROMAERO a înregistrat o economie de 7,48% față de nivelul anului 2021.

1.2. Variația principalelor elemente de poziție financiară la 31 decembrie 2022 este prezentată mai jos:

Indicatori (lei)	31 decembrie 2022	31 decembrie 2021	Variație (%)
Active imobilizate	867.587.130	894.416.064	-3,09
Active circulante	107.095.832	114.350.599	-6,77
Cheltuieli în avans	4.429.843	5.317.260	-20,03
Total Active	979.112.805	1.014.083.923	-3,57
Datorii pe termen lung	595.887.812	569.382.713	4,45
Datorii curente	120.551.459	123.208.290	-2,20
Total datorii	716.439.271	692.591.003	3,33

Indicatori (lei)	31 decembrie 2022	31 decembrie 2021	Variație (%)
Provizioane pentru riscuri și cheltuieli, precum și venituri în avans	18.897.926	20.555.522	-8,77
Capitaluri proprii	243.775.608	300.937.398	-23,45
Total Pasive	979.112.805	1.014.083.923	-3,57

Activele imobilizate au înregistrat o reducere cu 3,09% față de nivelul înregistrat la 31 decembrie 2021 ca urmare a valorificării unor active excedentare.

Activele circulante au înregistrat o diminuare cu 6,77% față de 31 decembrie 2021 în principal ca efect al deprecierei creanțelor generate de parcare forțată a celor 7 aeronave proprietate TENDER S.A..

Datoriile pe termen lung: Urmare aprobării de către ANAF a planului de restructurare a obligațiilor bugetare conform OG 6/2019, produsele bancare contractate la BCR și BT au fost restructurate până la 31.12.2023.

De asemenea, prin ajustarea în luna octombrie 2022 a planului de restructurare a obligațiilor bugetare conform OG 6/2019 ROMAERO a obținut următoarele facilități:

- eșalonarea la plată a sumei de 118.942.673 lei pe o perioadă de 5 ani;
- amânarea la plată în vederea anulării a sumei totale de 291.840.904 lei constând în 110.634.451 lei obligații principale și 181.206.453 lei obligații accesorii.

Creșterea în anul 2022 a datoriilor pe termen lung cu 4,45% față de nivelul înregistrat la 31 decembrie 2021 este consecința faptului că ROMAERO S.A. a fost afectată major atât de măsurile aplicate la nivel mondial pentru combaterea și prevenirea efectelor crizei generată de pandemia cu COVID – 19 cât și de lipsa fondurilor necesare pentru finanțarea capitalului de lucru.

Datoriile curente s-au redus cu 2,20% față de valorile înregistrate la 31 decembrie 2021, în principal ca o consecință a aplicării prevederilor OG 6/2019, cu modificările și completările ulterioare.

1.3. ELEMENTE DE BILANȚ

(lei)

Denumirea elementului	Sold la 31.12.2022	Sold la 31.12.2021	(%)
A	1	2	3=1/2
TOTAL ACTIVE, din care:	979.112.805	1.014.083.923	96,61
Active imobilizate	867.587.130	894.416.064	97,00
Active circulante, din care:	107.095.832	114.350.599	94,17
<i>Stocuri</i>	<i>71.352.762</i>	<i>63.915.271</i>	<i>112,56</i>
<i>Creanțe comerciale și alte creanțe</i>	<i>24.791.758</i>	<i>46.951.900</i>	<i>52,80</i>
<i>Casa și conturi la bănci</i>	<i>10.951.312</i>	<i>3.483.428</i>	<i>314,38</i>
Cheltuieli în avans	4.429.843	5.317.260	83,31
TOTAL CAPITALURI PROPRII, DATORII ȘI PROVIZIOANE, din care:	979.112.805	1.014.083.923	96,61
Datorii totale	716.439.271	692.591.003	103,44
Provizioane	5.761.623	6.356.908	90,64
Venituri în avans	13.136.303	14.198.614	92,52

Denumirea elementului	Sold la 31.12.2022	Sold la 31.12.2021	(%)
Total capitaluri proprii, din care:	243.775.608	300.937.398	81,20
Capital social	17.368.942	17.368.942	100,00
Rezerve din reevaluare	856.566.252	874.306.713	97,97
Rezerve	6.247.877	6.247.877	100,00
Rezultat reportat	(582.561.069)	(534.013.238)	109,09
Rezultatul la sfârșitul perioadei de raportare	(53.846.394)	(62.972.896)	84,57

În anul 2022 s-au constituit provizioane pentru deprecieri și provizioane de riscuri și cheltuieli în valoare totală de 33.486.500 lei și s-au anulat în valoare totală de 8.000.167 lei.

În această perioadă politicile contabile aplicate la constituirea provizioanelor sunt:

- ajustările pentru deprecierea stocurilor de materii prime, materiale și obiecte de inventar cu vechime mai mare de 4 ani sunt constituite la un nivel de 75% din valoarea totală a acestor stocuri;
- ajustările pentru deprecierea stocurilor de materii prime, materiale și obiecte de inventar cu vechime cuprinsă între 3 și 4 ani sunt constituite la un nivel de 50% din valoarea totală a acestor stocuri;
- ajustările pentru deprecierea stocurilor de materii prime, materiale și obiecte de inventar cu vechime cuprinsă în intervalul de 2 ani și 3 ani sunt constituite la un nivel de 30% din valoarea totală a acestor stocuri;
- ajustările pentru deprecierea stocurilor de materii prime, materiale și obiecte de inventar cu vechime cuprinsă în intervalul de 1 an și 2 ani sunt constituite la un nivel de 20% din valoarea totală a acestor stocuri;
- ajustările pentru deprecierea stocurilor de produse, lucrări și servicii în curs de execuție, precum și semifabricate cu vechime mai mare de 2 ani sunt constituite la un nivel de 100% din valoarea totală a acestor stocuri;
- ajustările pentru deprecierea stocurilor de produse finite cu vechime mai mare de 1 an sunt constituite la un nivel de 100% din valoarea totală a acestor stocuri;
- ajustările pentru deprecierea creanțelor - clienți cu o vechime mai mare de 1 an sunt constituite la un nivel de 100% din valoarea totală a acestor creanțe;
- ajustările pentru deprecierea creanțelor - furnizori debitori pentru avansurile acordate furnizorilor cu o vechime mai mare de 1 an sunt constituite la un nivel de 100% din valoarea totală a acestor creanțe.

1.4. CONTUL DE PROFIT ȘI PIERDERE

Indicator (Lei)	An 2022	An 2021	(%)
Cifra de afaceri netă	69.214.600	51.980.172	133,16
Venituri aferente costului producției în curs de execuție	9.454.016	15.226.521	62,09
Venituri din subvenții de exploatare	10.651.053	17.310.406	61,53
Alte venituri din exploatare	24.371.355	20.032.104	121,66

Indicator (Lei)	An 2022	An 2021	(%)
VENITURI DIN EXPLOATARE - TOTAL	113.691.024	104.550.204	108,74
Cheltuieli cu materiile prime și materialele consumabile	12.342.759	11.133.177	110,86
Alte cheltuieli materiale	221.115	622.571	35,52
Alte cheltuieli externe (cu energie și apă)	9.877.143	6.303.865	156,68
Cheltuieli privind mărfurile	311.159	1.312.704	23,70
Reduceri comerciale primite	0	(107.261)	0,00
Cheltuieli cu personalul, din care:	67.882.361	69.662.027	97,45
- Salarii și indemnizații	66.274.025	67.811.265	97,73
- Cheltuieli cu asigurările și protecția socială	1.608.336	1.850.762	86,90
Ajustări de valoare privind imobilizările corporale și necorporale	13.492.008	12.056.360	111,91
Ajustări de valoare privind activele circulante	25.786.782	11.108.571	232,13
Alte cheltuieli de exploatare	25.632.801	43.662.625	58,71
Ajustări privind provizioanele	(595.285)	(1.733.832)	34,33
CHELTUIELI DE EXPLOATARE - TOTAL	154.950.843	154.020.806	100,60
PROFITUL SAU PIERDEREA DIN EXPLOATARE	(41.259.819)	(49.470.602)	82,21
Venituri din dobânzi	2.792	2.939	95,00
Alte venituri financiare	14.980.883	7.621.734	196,55
VENITURI FINANCIARE - TOTAL	14.983.675	7.624.673	196,52
Cheltuieli privind dobânzile	7.704.906	6.601.465	116,72
Alte cheltuieli financiare	19.865.344	14.524.924	136,77
CHELTUIELI FINANCIARE - TOTAL	27.570.250	21.126.389	130,50
PROFITUL SAU PIERDEREA FINANCIAR(Ă)	(12.586.575)	(13.502.294)	93,22
VENITURI TOTALE	128.674.699	112.174.877	114,71
CHELTUIELI TOTALE	182.521.093	175.147.773	104,21
PROFITUL SAU PIERDEREA BRUT(Ă)	(53.846.394)	(62.972.896)	85,51
PROFITUL SAU PIERDEREA NET(Ă) A PERIOADEI DE RAPORTARE	(53.846.394)	(62.972.896)	85,51

La sfârșitul exercițiului financiar 2022, ROMAERO a înregistrat o pierdere contabilă în valoare de 53.846.394 lei.

Propunem ca această pierdere să fie acoperită din profiturile viitoare.

1.5 Analiza rezultatului din exploatare

INDICATORUL	2022	2021	(%)
1.Venituri operaționale - total, din care:	78.668.616	72.103.560	109,11
1.1. Cifra de afaceri	69.214.600	51.980.172	133,16
1.2. Venituri aferente costului producției în curs de execuție	9.454.016	15.226.521	62,09
1.3. Venituri din producția de imobilizări corporale	0	0	

INDICATORUL	2022	2021	(%)
1.4. Venituri din subvenții de exploatare - proiectul Clean Sky	0	4.896.867	0,00
2.Cheltuieli operaționale - total, din care:	57.731.908	61.048.306	94,57
2.1. Cheltuieli directe	23.150.927	28.121.795	82,32
2.2. Cheltuielile indirecte capitalizate in costul de producție	34.580.981	32.926.511	105,02
3. Rezultatul brut operațional (1-2)	20.936.708	11.055.254	189,38
4. Alte venituri din exploatare - total, din care:	34.787.540	32.446.644	107,21
4.1.Venituri din subvenții de expl. af. Legii 232/16	10.651.053	7.425.212	143,44
4.2. Venituri din subvenții pentru investiții	1.062.353	1.820.126	58,37
4.3. Venituri din subvenții OUG 132/2020&L19/2020	0	5.021.578	0,00
4.4. Alte venituri de exploatare – litigiu TENDER	5.279.527	11.342.743	46,55
4.5. Venituri din darea în plată a unor active	17.600.000	6.642.378	264,97
4.6. Alte venituri de exploatare	194.607	194.607	100,00
5. Alte cheltuieli de exploatare - total din care:	71.355.338	83.597.761	85,36
5.1. Cheltuielile indirecte înregistrate direct pe rezultat	59.358.232	52.025.648	114,09
5.2. Cheltuieli de natură salarială af. Legii 232/16	10.651.053	7.425.212	143,44
5.3. Cheltuieli de natură salarială af. OUG 132/2020&L19/2020	0	5.021.578	0,00
5.4. Cheltuieli privind accesoriile	1.346.053	19.125.323	7,04
5.5. Cheltuieli privind ieșirile de active date în plată	13.494.903	6.642.378	203,16
6. Ajustări de valoare privind activele circulante	26.224.014	11.108.571	236,07
7. Ajustări privind provizioanele	(595.285)	(1.733.832)	34,33
8. Rezultatul din exploatare - pierdere (3+4-5-6-7)	(41.259.819)	(49.470.602)	83,40

- lei-

1. Factorii principali care au influențat nefavorabil rezultatul exercițiului financiar sunt:

- Creșterea semnificativă a prețurilor la energie electrică și gaze naturale a generat o pierdere de 3.573.278 lei;
- Variația cursului de schimb al USD de la 4,3707 lei – 31.12.2021 la 4,6346 lei – 31.12.2022, pierderea generată de acest factor fiind de 5.250.273 lei;
- Cheltuielile cu amortizarea aferente unor investiții efectuate în anul 2020, respectiv 1.540.625 lei, fără generarea imediată de venituri din produse și servicii militare strategice furnizate către instituțiile din cadrul FSNA, pentru înzestrarea forțelor din sistemul național de apărare prin relansarea industriei militare românești ;
- Migrația personalului direct productiv spre piața de muncă externă, în principal forța de muncă din zona de activitate privind lucrările de reparații și întreținere aeronave civile, a condus la reducerea gradului de utilizare a activelor productive;
- Activele excedentare, neproductive care generează costuri însemnate - 3.207.832 lei.

2. Pentru redresarea societății, acționariatul, prin administratorii desemnați, a adoptat și implementat în continuare măsuri de restructurare a activității operaționale, acestea fiind axate preponderent pe promovarea și ofertarea serviciilor adresate operatorilor și proprietarilor de aeronave civile,

eficientizarea fluxurilor de producție și creșterea competitivității în aria serviciilor prestate pentru clienții civili, fără a deține disponibilități financiare pentru investiții în re tehnologizarea, reabilitarea unităților de producție și de prestări servicii, eficientizarea energetică și relansarea activității societății. Impactul măsurilor adoptate a condus la creșterea cifrei de afaceri cu 33,16% față de anul precedent.

3. Experiența companiei în aeronautica civilă și militară, resursa umană calificată, infrastructura și capacitățile de producție disponibile în București fac ca societatea ROMAERO să rămână una dintre cele mai atractive companii românești pentru marii producători de echipament militar și de aeronave din lume.

4. În contextul nemajorării capitalului social și a efectelor pandemiei societatea nu a putut realiza investițiile programate prin Planul de restructurare operațională a ROMAERO aprobat conform Hotărârii de Guvern nr.1004/2022 ce are în vedere dotarea cu echipamente și utilaje necesare capacităților de apărare, precum și a capacităților aferente activităților de mentenanță pentru aeronave civile.

5. Efortul companiei de scădere a vârstei medii a personalului angajat, concretizat deja în reducerea acesteia de la cca. 53 ani în 2016 la cca. 48 ani în 2022, are ca scop asigurarea continuității activităților specifice timp de minim 20 ani, cât este și durata minimă a activităților de producție propuse de ROMAERO S.A. Forțelor Sistemului Național de Apărare în cadrul programelor de înzestrare aprobate de Parlamentul României.

6. În cursul anului 2022 ROMAERO S.A. a continuat să aplice politica riguroasă și prudentă, privind calculul și înregistrarea contabilă a unor creanțe generate din continuarea derulării unor operațiuni comerciale mai vechi, contrar voinței companiei – în principal găzduirea (forțată) a unui număr de șapte aeronave dezafectate ce aparțin unor companii românești intrate în faliment – situație care obligă ROMAERO să constituie provizioane în cuantum de 100% pentru toate sumele de încasat de la debitorii aflați în procedura de insolvență/faliment, cu un impact în anul 2022 de peste 11 milioane lei.

7. Conform Hotărârii nr. 1004 din data de 10.08.2022 Guvernul a aprobat Planul de restructurare operațională a ROMAERO S.A..

În contextul descris anterior ROMAERO nu a putut respecta condițiile de menținere a valabilității înlesnirilor la plată obținute prin restructurarea obligațiilor bugetare drept pentru care ANAF a emis decizia nr.1870/06.07.2022 prin care se constată pierderea valabilității acestora.

În data de 10.08.2022 ANAF a aprobat menținerea valabilității înlesnirilor la plată și a emis Decizia nr. 2206.

În data de 26.10.2022 AGOA prin hotărârea nr.12 aprobă Planul ajustat de restructurare a obligațiilor bugetare – întocmit în conformitate cu OG 6/2019, privind instituirea unor facilități fiscale.

În data de 27.02.2023 ANAF a aprobat cererea ROMAERO de suplimentare a sumelor ce fac obiectul facilităților fiscale și a emis următoarele decizii:

- Decizia nr.705 de modificare a deciziei de înlesnire la plată a obligațiilor bugetare principale înregistrată la ROMAERO sub nr.1755/28.02.2023;
- Decizia nr.706 de modificare a deciziei de amânare la plată a dobânzilor, penalităților și a tuturor accesoriilor înregistrată la ROMAERO sub nr.1756/28.02.2023.

1.6. PRINCIPALII INDICATORI ECONOMICO-FINANCIARI

Printre factorii care pot influența lichiditatea societății în viitor, menționăm:

- Preturile de vânzare pe piața concurențială;
- Prețul principalelor materii prime și materiale, precum și tarifele aferente serviciilor utilizate de societate în activitatea curentă;
- Fluctuațiile ratelor dobânzilor și cele valutare;
- Volumul investițiilor de menținere și respectiv a celor de dezvoltare;
- Nivelul fiscalității, inclusiv introducerea unor noi taxe și impozite.

INDICATOR	Formula de calcul	Prag /trend	An 2021	An 2022
I. Indicatori de lichiditate				
Lichiditatea curentă (Lc) (indicatorul capitalului circulant)	Active curente/Datorii curente	>2	1,10	0,89
Lichiditatea imediată (Li) (indicatorul test acid)	(Active curente - Stocuri)/Datorii curente	>0,8	0,52	0,30
II. Indicatori de risc				
Grad de îndatorare (Gî)	(Capital împrumutat / Capital propriu)*100	% < 50	57,23	75,75
III. Indicatori de activitate (de gestiune)				
Viteza de rotație a stocurilor	Cifra de afaceri/ Stoc mediu	% ↑	1,64	0,89
Numărul de zile de stocare	(Stocuri/Cifra de Afaceri)*365	zile ↓	222	379
Viteza de rotație a debitelor - clienți	(Creanțe comerciale/Cifra de Afaceri)*365	zile ↓	30	22
Viteza de rotație a creditelor- furnizori	(Datorii comerciale/Cifra de Afaceri)*365	zile ↑	120	181
Viteza de rotație a activelor imobilizate	Cifra de afaceri / Active imobilizate	x	0,09	0,08

Indicatorul „lichiditate curentă”, precum și indicatorul „test acid” sunt sub limita dezirabilă în analizele economico-financiare.

Evoluția indicatorului „grad de îndatorare” înregistrează un trend crescător în principal ca efect al creșterii cursului USD.

În anul 2022 indicatorii de activitate nu au înregistrat evoluții favorabile.

2. ANALIZA ACTIVITĂȚII SOCIETĂȚII ROMAERO S.A. ÎN ANUL 2022

2.1. Elemente și tendințe generale în industria aeronautică și de apărare

ROMAERO S.A. ("Compania") este persoană juridică română având forma juridică de societate pe acțiuni de tip deschis conform Actului Constitutiv și reglementărilor aplicabile.

Activitatea principală desfășurată de societate este Fabricarea de aeronave și nave spațiale – cod CAEN 3030. Obiectul de activitate secundar conform Actului Constitutiv constă în:

- repararea și întreținerea aeronavelor - cod CAEN (3316);
- servicii de testări și analize tehnice - cod CAEN (7120);
- cercetare – dezvoltare în alte științe naturale și inginerie cod CAEN (7219).

În anul 2022 activitățile principale au constat în lucrări de întreținere și reparații avioane, construcții aerostucturi, confecții neavionabile, precum și furnizare și reparații piese de schimb, agregate și componente din instalațiile aeronavelor.

Compania nu a fost implicată în fuziuni sau acțiuni semnificative de reorganizare.

Pentru redresarea societății, acționariatul a adoptat măsuri dedicate eliminării pierderilor, redresării și dezvoltării economice fapt ce a condus în trimestrul 4 al anului 2022 la stoparea declinului operațiunilor comerciale.

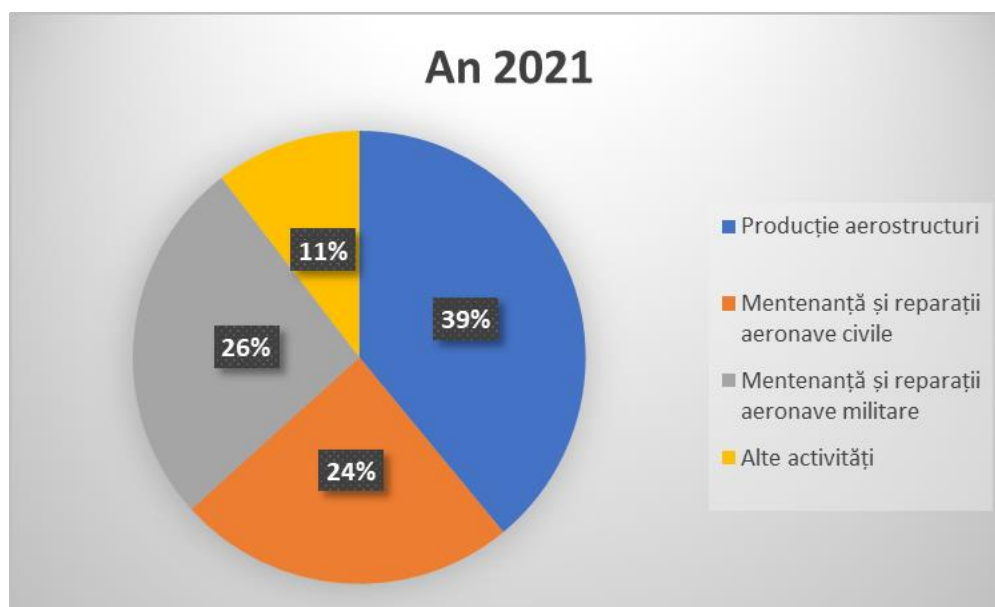
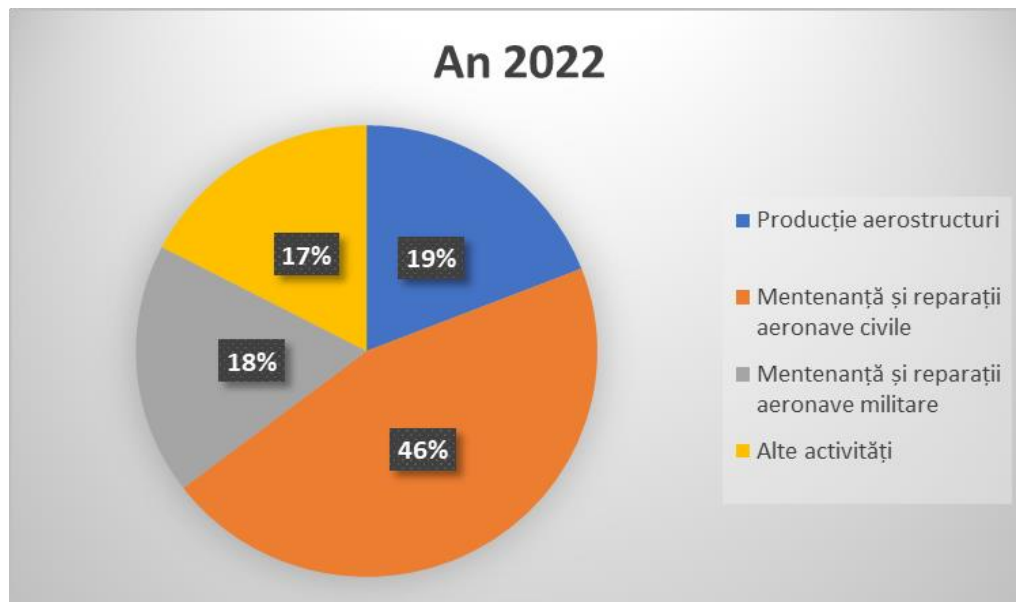
Obiectivul principal al ROMAERO este de a continua activitatea ca partener al liderilor/integratorilor pieței globale din domeniul aeronautic prin încheierea de contracte ferme și de a dezvolta activitățile de întreținere și reparații avioane civile și militare, onorând cerințele clienților la termenele stabilite și în condițiile de calitate corespunzătoare.

Acest obiectiv va fi urmărit în continuare prin reducerea costurilor ca rezultat al creșterii productivității muncii și altor măsuri de natură managerială.

Întrucât nivelul de calitate necesar al produselor aeronautice pentru menținerea certificării aeronautice este foarte ridicat, competiția între producătorii de aeronave se rezumă în fapt la prețuri, la respectarea termenelor de livrare contractuale și la participarea la risc. În acest sens societatea are ca preocupare să își dezvolte capacitatea de a fabrica produse noi împreună cu parteneri puternici și să co-finanțeze fabricația, recuperând investiția după vânzarea produselor.

Trebuie să menționăm că cele două mari companii ce activează pe piața aeronavelor de linie – Boeing și Airbus au trecut la implementarea unor programe de creștere a productivității și reducere a costurilor. Acestea se reflectă direct în lanțul de aprovizionare, furnizorilor fiindu-le cerută aplicarea unui coeficient anual de reducere a prețurilor care poate ajunge până la 8%. În principiu acest coeficient este aplicabil pachetelor noi de lucrări sau contractelor reînnoite, dar poate fi aplicat și ca urmare a unei renegocieri.

Ponderea principalelor activități în total cifră de afaceri în anul 2022, respectiv 2021 este prezentată în graficele de mai jos:

Din această reprezentare grafică a structurii cifrei de afaceri pe tipuri de activități constatăm diminuarea în anul 2022 a efectelor măsurilor adoptate la nivel global și național în anii anteriori, în scopul prevenirii răspândirii SARS-CoV-2 ce au afectat major toți transportatorii aerieni.

Poziția ROMAERO pe piața produselor specifice

Adaptarea societății la noile condiții impuse de economia de piață a condus la necesitatea stabilirii unei strategii clare și realiste, care să țină seama de particularitățile pieței, și anume:

1. **DINAMICA PIEȚEI:** foarte ridicată, necesitând un grad de tehnicitate și exigențe de calitate în continuă creștere;
2. **GRADUL DE SEGMENTARE (STRUCTURA PIEȚEI):** două sectoare mari de activitate: civil și militar, în cadrul fiecăruia distingându-se mai multe tipuri de clienți;

3. RITMUL SCHIMBĂRILOR: foarte alert, datorită perfecționării continue a aeronavelor prin introducerea de noi tehnologii și materiale de fabricație, cerințe de protecția mediului etc.
4. EXIGENȚELE PIEȚEI: foarte ridicate, specifice acestui tip de produse și servicii.
5. NIVELUL COMPETIȚIEI: ridicat, piața mondială fiind polarizată în jurul celor doi mari producători: Boeing și Airbus.

Pentru dezvoltarea activității de producție și întreținere aeronave, în perioada următoare ROMAERO va relua demersurile inițiate cu privire la extinderea domeniului de autorizare și certificare pentru produse noi (ex. Fabricație aerostructuri: A330; Întreținere aeronave: A320, Procese Speciale noi: anodizare borico-sulfurică).

În continuare, clienții vizați de ROMAERO sunt:

- Proprietarii și operatorii de flote aeriene semnificative care au în exploatare avioane mediu curier – pentru serviciile de mentenanță/reparații;
- Producătorii de avioane/furnizorii integratori care doresc să își externalizeze producția către un partener fiabil, cu beneficiul suplimentar al unor costuri competitive.

Principalele direcții de acțiune pentru eficientizarea activității ROMAERO S.A. sunt următoarele:

1. Dezvoltarea capacităților industriale ale ROMAERO S.A în domeniul industriei de apărare, pentru susținerea efortului de înzestrare a instituțiilor din cadrul sistemului național de apărare, ținând cont de interesul național și angajamentele asumate de România prin tratate și înțelegeri internaționale, prin încheierea unor parteneriate strategice cu producători de renume din industria aeronautică, spațială și de apărare din întreaga lume.
2. Creșterea sustenabilă a veniturilor companiei prin implementarea unei politici comerciale adaptate la cerințele pieței aeronautice civile și militare, prin creșterea și diversificarea portofoliului de comenzi al companiei pe termen scurt, mediu și lung.

Principalele măsuri vizează:

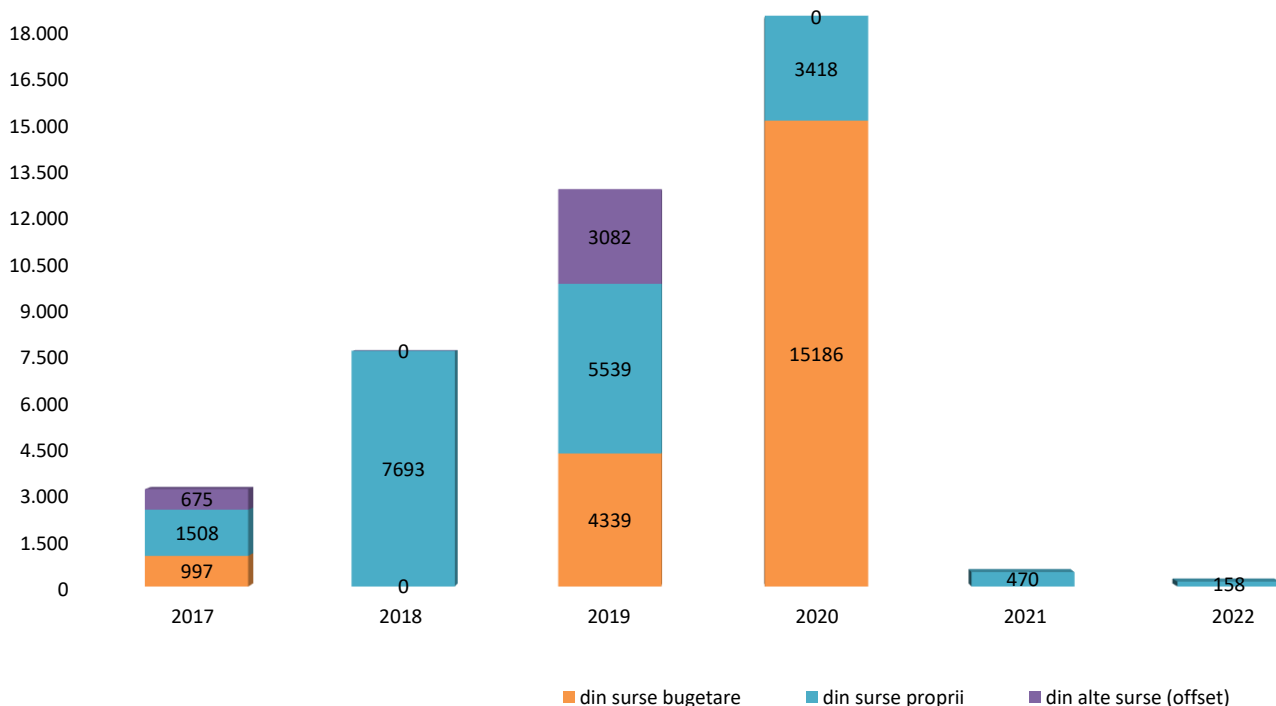
- 2.1. Creșterea veniturilor din produse și servicii militare și strategice furnizate către instituțiile din cadrul FSNA, pentru înzestrarea forțelor din sistemul național de apărare prin relansarea industriei militare românești.
- 2.2. Creșterea veniturilor din activitatea de fabricație aerostructuri, prin consolidarea poziției ROMAERO S.A. față de cei doi constructori ce domină această piață, BOEING și AIRBUS.
- 2.3. Creșterea ritmului de dezvoltare a activității de întreținere și reparații aeronave comerciale.
- 2.4. Creșterea veniturilor din activitatea de cercetare – dezvoltare în domeniul aeronautic.
3. Implementarea planului ajustat de restructurare a obligațiilor bugetare ale ROMAERO S.A. conform O.G. 6/2019.
4. Implementarea planului de restructurare operațională a societății conform H.G. 1004/2022;
5. Pentru consolidarea poziției pe piața aeronautică atât civilă, cât și militară, și creșterea veniturilor, compania are nevoie de investiții. În condițiile unui deficit mare de lichidități, pentru finanțarea acestor investiții se au în vedere următoarele surse de finanțare:
 - a) venituri proprii ale operatorilor economici;
 - b) fonduri alocate de la bugetul de stat, prin bugetul ministerului de resort, în condițiile legii.

- c) fonduri europene și/sau naționale alocate în cadrul unor programe pentru finanțarea activităților de cercetare-dezvoltare- inovare în domeniul industriei naționale de apărare;
- d) fonduri europene alocate prin mecanisme ale Uniunii Europene privind încurajarea investițiilor directe, creșterea competitivității și a pieței de capital;
- e) finanțări ale investitorilor strategici;
- f) fonduri provenite din parteneriate public-private;
- g) credite bancare acordate cu/fără garanții guvernamentale, în condițiile legislației privind datoria publică;
- h) fonduri europene nerambursabile accesate prin intermediul proiectelor pentru dezvoltarea tehnologiilor cu dublă utilizare;
- i) alte surse, în condițiile legii;
- j) fondul pentru industria națională de apărare, constituit în conformitate cu Strategia industriei naționale de securitate de apărare.

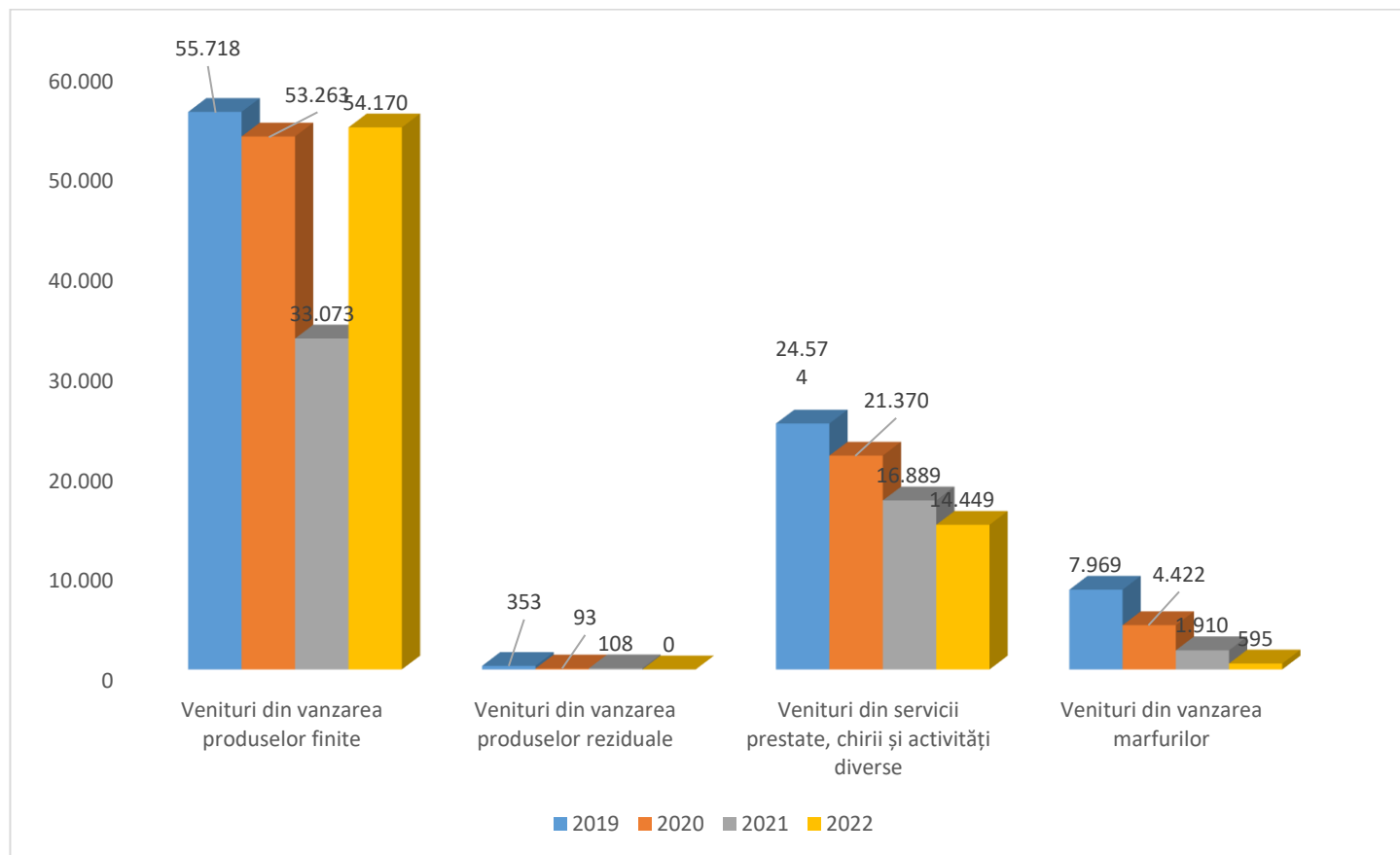
6. Continuarea implementării unei politici de management al calității care să asigure creșterea gradului de conformare față de cerințele aplicabile ale reglementărilor EASA, standardelor internaționale, autorităților aeronautice de control/audit, specificațiilor clienților, cu obiective specifice față de standardele aplicabile (EASA, NADCAP etc).

7. Implementarea unei politici de personal și salariale, axate pe creșterea treptată a numărului de personal prin angajarea de personal tânăr, astfel încât vârsta medie să se reducă la cel mult 45 de ani, alinierea treptată a salariului cu nivelul salariilor din industria aeronautică internațională pentru asigurarea stabilității forței de muncă înalt calificată în ROMAERO. S.A.

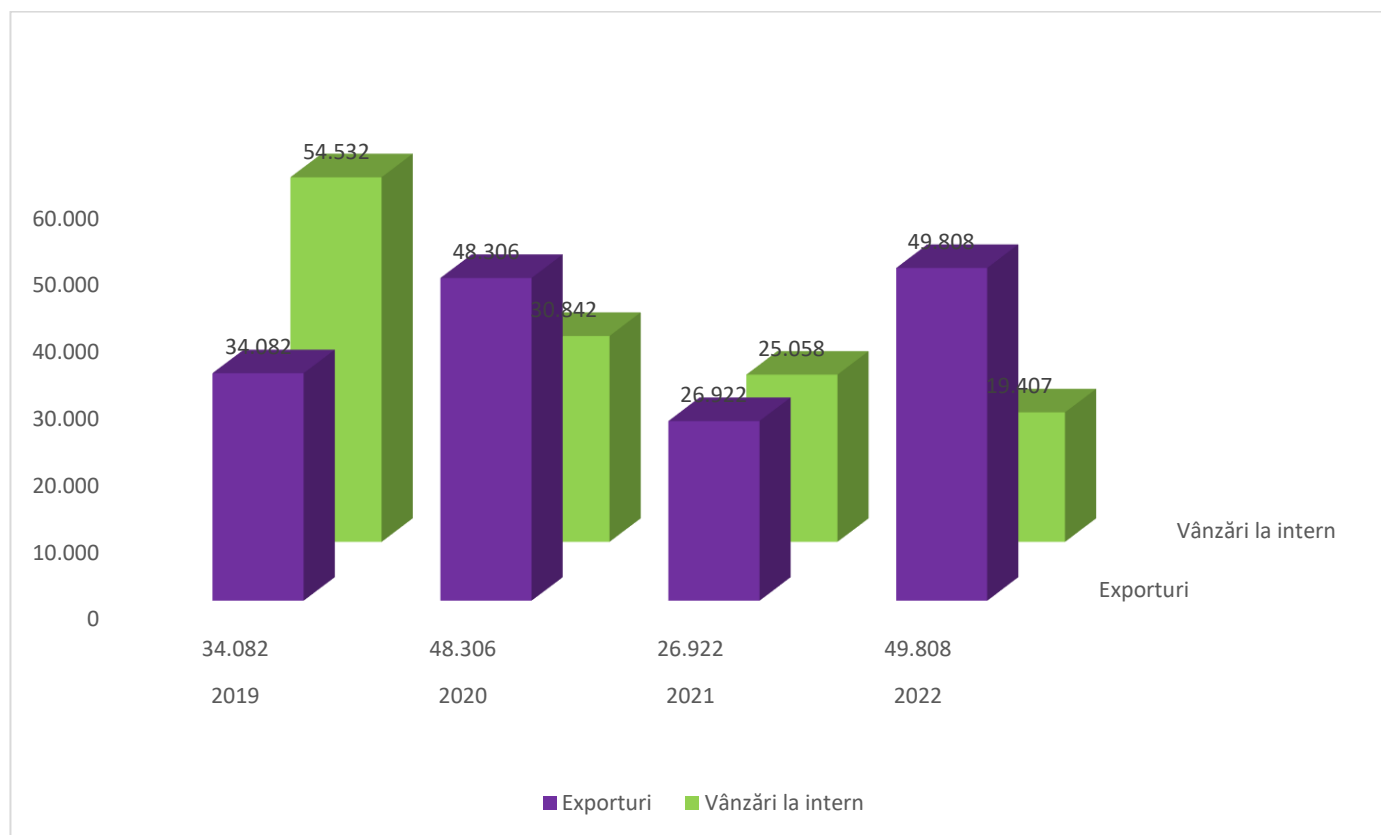
2.2. Evoluția investițiilor realizate în perioada 2017 – 2022 structurată pe surse de finanțare

Evoluția comparativă pe tipuri de venituri realizate în ultimii trei ani este prezentată în graficul de mai jos:

Evoluția comparativă a vânzărilor realizate în ultimii trei ani pe piața internă și externă este prezentată mai jos:

2.4 Calitatea și Mediul

ROMAERO are un Sistem de Management al Calității robust, cu multiple autorizări, certificări și acreditări internaționale și naționale, atât pentru activitățile de Fabricație aerospațiale noi, pentru Procese Speciale, cât și pentru Întreținerea și Repararea de aeronave civile și militare de transport.

În anul 2022 ROMAERO S.A. și-a menținut certificările și autorizările obținute din partea organismelor abilitate în domeniul calității, din partea clienților sau a altor autorități de reglementare.

În ceea ce privește autorizările pe linie de mediu, societatea deține următoarele autorizări de funcționare:

- Autorizația integrată de mediu cu termen de valabilitate: 06.06.2028;
- Acord de Preluare ape uzate cu termen de valabilitate nedeterminat.

În perioada analizată nu s-au produs incidente de mediu.

2.5 Managementul riscului

Sistemul de management al riscului din ROMAERO este integrat în activitatea companiei și întregul personal are o responsabilitate generală de a identifica, raporta și gestiona riscurile. Riscurile strategice și riscurile tip eveniment cu potențial ridicat sunt monitorizate separat, pentru a limita acele efecte care nu ar putea fi prevenite.

3. SCHIMBĂRI CARE AFECTEAZĂ CAPITALUL ȘI ADMINISTRAREA ROMAERO S.A.

În anul 2022 capitalul social al societății ROMAERO S.A. nu a fost modificat.

ROMAERO S.A. este beneficiara prevederilor Ordinului nr. 101 din 23 Februarie 2004 emis de Ministerul Economiei și Comerțului, privind instituirea procedurii de administrare specială și de supraveghere financiară în baza prevederilor art. 16 din Legea nr. 137/2002. Acest act a fost emis în vederea stabilirii modului de administrare și gestionare, precum și a măsurilor ce trebuie luate pentru accelerarea procesului de privatizare a societății.

Societatea nu are planuri sau intenții care pot modifica în mod semnificativ valoarea contabilă sau clasificarea activelor și datoriilor reflectate în situațiile financiare, cu excepția finalizării procedurii de stingere a unor obligații bugetare prin aplicarea programului de restructurare a acestora conform O.G. nr.6/2019 privind instituirea unor facilități fiscale și implementarea măsurilor prevăzute în Planul de restructurare operațională aprobat prin HG nr.1004/2022.

4. TRANZACȚII SEMNIFICATIVE

În anul 2022, ROMAERO S.A. nu a încheiat:

- tranzacții cu persoanele cu care acționează în mod concertat sau
- tranzacții în care au fost implicate aceste persoane în perioada de timp relevantă.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE

Costel ENACHE – Președinte

Alexandru BUȘCU – Membru

Alexandru Ștefan DEACONU - Membru

Alexandru Roland SĂVULESCU – Membru

Luiza-Mihaela HASCHKA - Membru

Alexandru Hazem KANSOU - Membru

Mișa POPIC - Membru

II. RAPORTAREA CONTABILĂ ANUALĂ LA DATA DE 31 DECEMBRIE 2022 întocmită conform reglementărilor contabile aplicabile aprobate prin OMFP nr. 1802/2014, cu modificările și completările ulterioare, coroborat cu prevederile OMF nr.4268/2022 este prezentată în Anexa 1.

III. NOTE EXPLICATIVE întocmite conform reglementărilor contabile aplicabile aprobate prin OMFP nr. 1802/2014, cu modificările și completările ulterioare, sunt prezentate în Anexa 2.

IV. DECLARAȚIA CONDUCERII ROMAERO S.A. conform art.63 alin.(2) lit. c) din Legea nr. 24/2017 privind emitenții de instrumente financiare și operațiuni de piață

Pe baza informațiilor disponibile, confirmăm ca acest raport, realizat în conformitate cu prevederile art. 63 din Legea nr. 24/2017 privind emitenții de instrumente financiare și operațiuni de piață și Anexei nr. 15 la Regulamentul ASF nr. 5/2018 pentru perioada încheiată la data de 31 decembrie 2021, cuprinde o analiză corectă a dezvoltării și performanțelor ROMAERO, precum și o descriere a principalelor riscuri și incertitudini specifice activității desfășurate și prezintă, după cunoștințele noastre, situația financiar-contabilă anuală care a fost întocmită în conformitate cu standardele contabile aplicabile oferind o imagine corectă și conformă cu realitatea activelor, obligațiilor, poziției financiare, contului de profit și pierdere ale ROMAERO.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE

Costel ENACHE – Președinte

Alexandru BUȘCU – Membru

Luiza-Mihaela HASCHKA - Membru

Alexandru Ștefan DEACONU - Membru

Alexandru Hazem KANSOU - Membru

Alexandru Roland SĂVULESCU – Membru

Mișa POPIC - Membru

CONDUCEREA EXECUTIVĂ

Mișa POPIC – Director General

Elena ANDREI – Contabil Șef

V. DECLARAȚIA NEFINANCIARĂ A ADMINISTRATORILOR întocmită conform prevederilor pct.492¹ din Ordinul M.F.P. nr. 1802/2014 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare consolidate, cu modificările și completările ulterioare

Pentru înțelegerea dezvoltării, performanței și poziției ROMAERO S.A. și a impactului activității sale prezentăm următoarele **informații privind aspectele de mediu, sociale și de personal, respectarea drepturilor omului, combaterea corupției și a dării de mită.**

5.1. Descrierea modelului de afaceri al ROMAERO

Activitatea principală desfășurată de societate este Fabricarea de aeronave și nave spațiale – cod CAEN 3030. Obiectul de activitate secundar conform Actului Constitutiv constă în:

- repararea și întreținerea aeronavelor - cod CAEN (3316);
- servicii de testări și analize tehnice - cod CAEN (7120);
- cercetare – dezvoltare în alte științe naturale și inginerie cod CAEN (7219).

Obiectivul principal al ROMAERO este de a continua activitatea ca partener al liderilor/integratorilor pieței globale din domeniul aeronautic prin încheierea de contracte ferme și de a dezvolta activitățile de întreținere și reparații avioane civile și militare, onorând cerințele clienților la termenele stabilite și în condițiile de calitate corespunzătoare.

Acest obiectiv va fi urmărit în continuare prin reducerea costurilor ca rezultat al creșterii productivității muncii și altor măsuri de natură managerială.

De asemenea, ROMAERO poate furniza tehnică militară și serviciile-suport (garanție, mentenanță, modernizări etc.) pe întreaga durată de viață a echipamentelor în cadrul unor programe de înzestrare ale Ministerului Apărării deja aprobate de Parlament. De asemenea, ROMAERO oferă în premieră posibilitatea de a fabrica în România majoritatea echipamentelor pentru unele programe necesare forțelor armate ale României și unor state aliate din regiune, pentru care în ultimii peste zece ani nu au existat soluție în țara noastră: elicoptere militare multi-rol, vehicule 4x4, drone tactice și strategice.

Modelul de afaceri se bazează pe implicare, optimizare, transformare și dezvoltare în vederea îmbunătățirii performanțelor printr-un management de înalt profesionalism.

Pe parcursul anilor compania și-a desfășurat activitatea în condiții de continuitate.

5.2. Informații despre politica adoptată de ROMAERO în domeniul calității și mediului

ROMAERO are un Sistem de Management al Calității robust, cu multiple autorizări, certificări și acreditări internaționale și naționale, atât pentru activitățile de Fabricație aerostucturi noi, pentru Procese Speciale, cât și pentru Întreținerea și Repararea de aeronave civile și militare de transport.

Compania urmărește atât satisfacerea cerințelor clienților și conformarea cu cerințele de reglementare aplicabile, precum și cele legale cât și îmbunătățirea continuă a competitivității produselor și serviciilor.

În anul 2021 ROMAERO și-a menținut certificările și autorizările obținute din partea organismelor abilitate în domeniul calității, din partea clienților sau a altor autorități de reglementare.

În ceea ce privește autorizările pe linie de mediu, societatea deține următoarele autorizări de funcționare:

- Autorizația integrată de mediu cu termen de valabilitate: 06.06.2028
- Acord de Preluare ape uzate cu termen de valabilitate nedeterminat.

În perioada analizată nu s-au produs incidente de mediu.

5.3. Informații despre Managementul riscului

Sistemul de management al riscului din ROMAERO este integrat în activitatea companiei și întregul personal are o responsabilitate generală de a identifica, raporta și gestiona riscurile. Riscurile strategice și riscurile tip eveniment cu potențial ridicat sunt monitorizate separat, pentru a limita acele efecte care nu ar putea fi prevenite.

Riscurile care ar putea afecta performanțele financiare ale ROMAERO sunt prezentate în continuare.

- a) **Riscul de piață** este riscul ca valoarea justă sau fluxurile de trezorerie viitoare ale unui instrument financiar să fluctueze din cauza modificărilor prețurilor pieței.

Riscul de piață cuprinde riscul valutar, riscul de preț și riscul ratei dobânzii.

a1) Evoluția cursului valutar influențează veniturile societății, drept pentru care apreciem că societatea este expusă riscului valutar.

a2) Pentru exercițiile viitoare riscul de scădere a tarifelor orare este destul de mic, fapt datorat cererii mari din zona constructorilor de aeronave și a operatorilor aerieni și imposibilitatea actuală ca servicii similare să fie oferite de firme din zona noastră geografică.

a3) Creșterea semnificativă a ratei dobânzii bancare poate influența într-o anumită măsură rezultatul perioadei, fapt datorat creditelor contractate de societate cu o dobândă variabilă.

- b) **Riscul operațional** este riscul nerealizării profitului estimat sau al înregistrării de pierderi determinat de:

- factori externi (amânarea programelor pentru înzestrare ale M.Ap.N. care au fost aprobate de parlamentul României în decembrie 2016 sau anunțate ulterior și care nu au demarat până în prezent, catastrofe naturale ș.a.);
- factori interni (utilizarea unor procese, sisteme sau resurse umane inadecvate).

În vederea diminuării unor riscuri operaționale ROMAERO contractează anual asigurarea de tip Hangarkeepers&Products Liability cu o valoare maximă a despăgubirilor de până la 650 milioane usd.

- c) **Riscul legal** poate avea ca efect nerealizarea profitului estimat sau înregistrarea de pierderi urmare atât a amenzilor, penalităților și sancțiunilor de care ROMAERO este pasibilă în caz de neaplicare sau aplicare defectuoasă a prevederilor legale sau contractuale cât și a faptului că drepturile și obligațiile contractuale ale ROMAERO și/sau ale partenerului de afaceri nu sunt stabilite în mod corespunzător.

Monitorizarea și eliminarea efectelor acestui risc se realizează prin intermediul unui sistem permanent de informare în legătură cu modificările legislative, precum și prin sistemul de analiză, avizare și aprobare a termenelor și condițiilor incluse în contractele comerciale.

- d) **Riscul de lichiditate** este riscul ca ROMAERO să întâmpine dificultăți în îndeplinirea obligațiilor asociate datoriei pe măsură ce acestea ajung scadente.

- e) **Riscul de credit** apare din posibilitatea ca unul sau mai mulți clienți să nu își achite obligațiile față de societate în conformitate cu termenii contractuali, dar acest risc este diminuat de faptul că:

- partenerii pentru activitatea de fabricație aerostucturi sunt clienți cu bonitate ridicată, aceștia punând la dispoziția ROMAERO materialele necesare programelor în regim “fără valoare” datorită forței lor de negociere și dorinței acestora de fixare a prețurilor; societatea noastră are în custodie stocuri minime de siguranță de materiale proprietatea clienților create de aceștia;
- în conformitate cu termenii contractuali din contractele de reparații și întreținere aeronave civile clienții trebuie să achite în avans 50% din valoarea lucrării de bază, diferența achitându-se înainte de plecarea aeronavelor din ROMAERO, iar NRC-urile în termen de maxim 30 zile de la facturare;
- în conformitate cu termenii contractuali din contractele de reparații și întreținere aeronave de transport militar plata este asigurată prin instrumente bancare de diminuare a riscului, respectiv acreditive;
- termenii contractuali din contractele de prestări servicii și locație garantează buna plată, prin constituirea la data semnării acestora a unei garanții a cărei valoare sa reprezinte suma prestației pe trei luni.

De asemenea, riscul de credit poate să apară ca urmare a colaborării în proiecte de dezvoltare de produse aeronautice bazate pe principiul participării la risc („risk-sharing”) – noua formă de acceptare ca și subcontractor în proiecte de mare anvergură.

f) **Riscul de neprelungire a creditelor bancare** poate avea ca efect înregistrarea de pierderi urmare atât a penalităților și sancțiunilor de care ROMAERO este pasibilă cât și a faptului că băncile pot declanșa procedura de executare a garanțiilor;

g) Riscul privind continuitatea activității

Nivelul redus de lichiditate, nivelul ridicat al datoriilor către bugetul general consolidat al statului, precum și nivelul pierderii curente și reportate cumulate indică existența unei incertitudini semnificative care ar putea genera ca o consecință îndoieli cu privire la capacitatea Societății de a-și continua activitatea fără implementarea în timp util a unor măsuri adecvate de redresare date de lege în competența exclusivă a acționarilor.

5.4 Informații despre Personal și aspecte sociale

Informații privind personalul salariat la data de 31.12.2022 și anume:

Număr mediu personal (pers)	Vârsta medie (ani)
635	47

Gradul de sindicalizare în ROMAERO la 31.12.2022 este de peste 46%.

Pe baza acordului între partenerii sociali, Contractul Colectiv de Muncă la nivelul ROMAERO S.A. asigură aplicarea O.U.G. nr. 79/2017, O.U.G. nr. 82/2017 și H.G. nr. 846/2017 prin măsuri care să nu aibă ca efect diminuarea salariilor nete la nivelul companiei.

Salariul mediu de bază pe societate reprezintă 62% din valoarea medie a tuturor drepturilor de personal.

Structura personalului în funcție de vârstă este prezentată mai jos:

STRUCTURA SALARIATILOR PE GRUPE DE VARSTA LA 31.12.2022			
Vârsta	Femei	Bărbați	TOTAL
20-25	6	13	19
26-30	17	20	37
31-35	17	41	58
36-40	22	48	70
41-45	15	31	46
46-50	19	27	46
51-55	37	60	97
56-60	37	88	125
>60	10	79	89
TOTAL	180	407	587

În conformitate cu “Planul de formare și perfecționare profesională”, în anul 2022 Biroul Învățământ a organizat și a coordonat următoarele activități:

Instruiri interne:

- Număr de persoane instruite: 299 (exclusiv salariați ROMAERO);
- Număr participări la activități de instruire internă: 813 (există salariați care au participat la mai multe instruirii în anul 2022);

Total ore instruire: 4.787,75 ore;

Instruiri/autorizări externe, inclusiv pregătire și autorizare personal tehnic aeronautic conform EASA Part 66 sau RACR-SUD (sudori de aviație): 36 (număr de participări)

Nr. participanți la instruirii externe/acțiuni de autorizare: 32 (exclusiv salariați ROMAERO).

În anul 2022 a fost obținută o licență nouă EASA Part 66, s-au extins cu tipuri de aeronave 5 licențe de tip EASA Part 66 și s-a prelungit administrativ o licența PART 66. Precizăm că procesul de licențiere EASA Part 66 este unul îndelungat (în medie 2-5 ani, maximum 10 ani).

5.5. Informații despre Respectarea drepturilor omului

Principiile de bază ce asigură respectării drepturilor omului sunt: neîngrădirea dreptului la muncă și libertatea muncii, egalitatea de tratament, negocierea condițiilor de muncă, perfecționarea pregătirii profesionale, dreptul la sănătatea și securitatea muncii se regăsesc în contractul colectiv de muncă din societate și este o dovadă a dialogului social permanent între conducerea societății și partenerii sociali.

Structurii interne de prevenire și protecție i se alătură comitetul de securitate și sănătate în muncă (organism bipartit), precum și responsabili special instruiți la nivelul fiecărei structuri organizatorice din societate care veghează permanent la securitatea și sănătatea în muncă a tuturor salariaților acesteia.

5.6 Combaterea corupției și a dării de mită

În temeiul prevederilor H.G. nr. 583/2016 privind Strategia Națională Anticorupție, în cursul anului 2021 activitatea de implementare a SNA s-a derulat conform Planului de Integritate, aprobat de către conducerea societății ROMAERO S.A. și înregistrat sub nr. 806/15.02.2017.

Implementarea Strategiei Naționale Anticorupție a fost efectuată până la sfârșitul anului 2020 și are la bază evaluarea riscurilor de integritate.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE

Costel ENACHE – Președinte

Alexandru BUȘCU – Membru

Luiza-Mihaela HASCHKA - Membru

Alexandru Ștefan DEACONU - Membru

Alexandru Hazem KANSOU - Membru

Alexandru Roland SĂVULESCU – Membru

Mișa POPIC - Membru

CONDUCEREA EXECUTIVĂ

Mișa POPIC – Director General

Elena ANDREI – Contabil Șef